

Podnikový časopis **EKOSVIP**

5. ročník
9/2016
30.9.2016

OBSAH č. 9/2016

Úvodník	1
Súťaž strojníkov 2016	2-3
Ako sa stavalo v minulosti	4-5
Novinky	6
Záverom	7

ÚVODNÍK

Ďalšiu jeseň do našich životov prifúkol chladný severák. Dni sa pozvoľna skracujú, noci sa prudko schladzujú. Zubaté odlesky slnečných lúčov sa lúčia s letom ligotom vo farebných listoch stromov. Vzduch už naplno vonia jeseňou.

Po lete plnom aktivít, prichádzajú mesiace finišovania prác na našich stavbách. Už skoro vidíme cieľovú rovinku. Tak ešte nabrat' posledné sily, lapit' druhý dych a bežať do cieľa.

V septembri sme sa zúčastnili na 17. ročníku Súťaže strojníkov organizovanej spoločnosťou Zeppelin SK v Banskej Bystrici. O priebehu súťaže píše vedúci dopravy.

V Banskej Bystrici sa začiatkom septembra do inej súťaže zapojil náš konateľ. Prečítajte si ako dopadol na svojom štvrtom polmaratóne.

Pod'te sa s nami pozrieť do stavbárskej histórie. Tej ďalekej pred'alekej z čias egyptských pyramíd. Aj do nie tak dávnej minulosti – na stavbu domov na slovenskom vidieku.

Ing. Marcela Bujňáková, šéfredaktorka

SÚŤAŽ STROJNÍKOV 2016

(autor: Ing. Marián Nemeč)

V sobotu 24.9.2016 sa tak ako každý rok konal v priestoroch centrály Phoenix Zeppelin v Banskej Bystrici 17. ročník Súťaže strojníkov.

zdroj: www.zeppelin.sk

Reprezentovali nás naši pracovníci: p. Cyril Červeňák a p. Ján Varga (obaja EKO SVIP) a p. Peter Ižarik (HT SH), za čo im touto cestou ďakujeme.

Výsledková listina:

	priezvisko a meno	čas
1.	Farkaš Jozef PP	175,57
..		
40.	Červeňák Cyril	319,93
52.	Varga Ján	354,75
57.	Ižarik Peter	399,45

zdroj: www.zeppelin.sk

66 súťažiacich si preverilo svoje zručnosti v štyroch disciplínach – 2 statických a 2 dynamických.

1/ otváranie fľašového piva so zubom lyžice rýpadla

2/ presunutie surového vajíčka na príborovej lyžičke upevnenej na lyžici rýpadla

3/ slalom medzi kuželkami s kolesovým mini dumprom

4/ kladenie ocelej obruče na retiazke na kužel pomocou nakladača

Aj keď sa našim strojníkom nepodarilo umiestniť sa na popredných miestach (aj vzhľadom na rekordnú účasť), zhodnotili, že účasť na tejto súťaži bola pre nich prínosom. Mali možnosť porovnať svoje zručnosti s ostatnými súťažiacimi.

AKO SA STAVALO V MINULOSTI

PYRAMÍDY

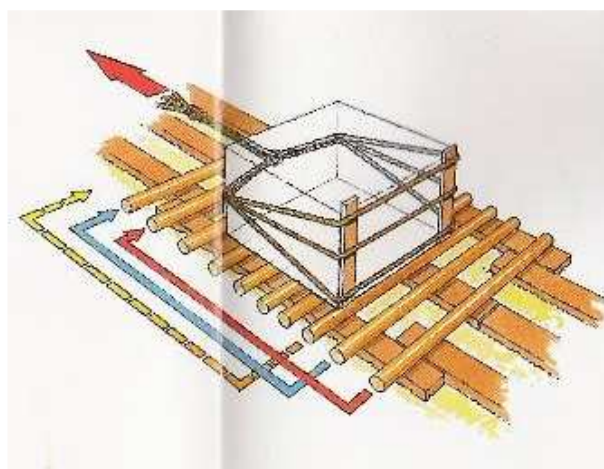
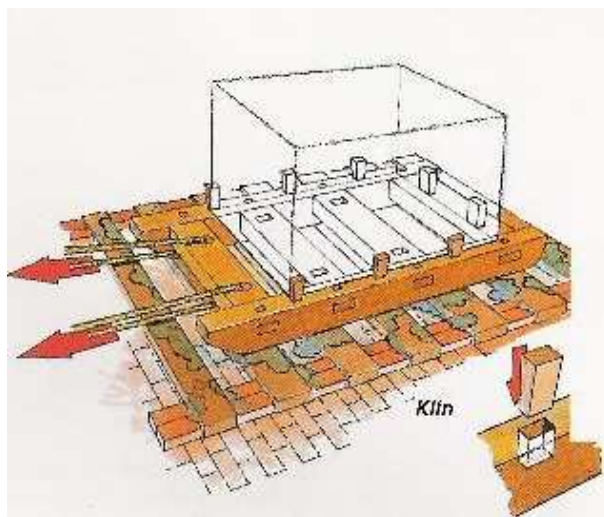
Starovekí Egypťania nemali stavebné stroje ako máme dnes na stavbách my. Ani dopravné prostriedky, ktorými v súčasnosti zásobujeme naše stavby. Z dnešného pohľadu nemali vlastne nič.

A predsa dokázali postaviť stavby, ktoré prežili a udivujú a fascinujú. Ako sa im to podarilo? Ako presúvali veľké a ťažké balvany? Pravdu nepoznáme. Máme však niekoľko hypotéz.

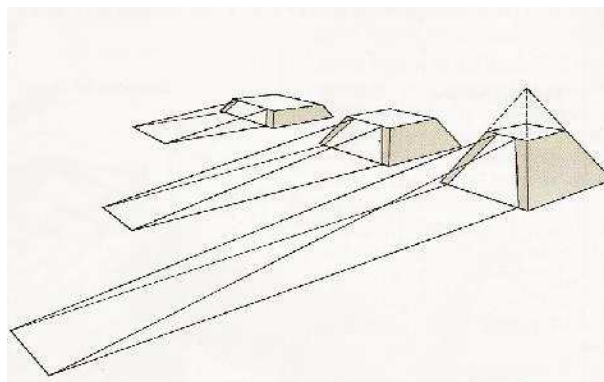
Jedna z možností, ako mohli robotníci presúvať veľké kamene sa označuje ako **kolísková metóda**. Vychádza z nálezu stroja podobného kolíske, ktorý by po pripútaní ku kameňu umožňoval jeho kotúľanie. Experimenty ukázali, že je to možné, ale len u kamenných blokov vo váhe 2,5 tony. Pre väčšie bloky by to však nebolo možné.

Jedna z možností, ktoré sa mohli používať na presun kameňov na vrch pyramídy, sú **rôzne druhy rámp**: priama rampa, ktorá viedla čelne k jednej z jej stien, cik-cak rampa, ktorá viedla serpentínami po jednej strane pyramídy na jej vrchol, alebo rampa, ktorá špirálovite obklopovala celú pyramídu.

Jedno z mladších vysvetlení hovorí o preprave kameňov pomocou **drevených saní**, ktoré sa hýbali po drevených koľajach vymazaných tukom alebo bahnom.

Teória naklonenej roviny hovorí o rovine kolmej na jednu zo stien pyramíd. S rastúcou pyramídou sa zmenšovala jej šírka, ale zvyšovala jej dĺžka a výška, aby sa zachoval sklon maximálne 9°.

Zaujímavá teória hovorí o tom, že bloky pyramíd nie sú opracované kamene, ale že ide o formu **vápencového betónu**. Ten ľahko privádzali a na mieste stavby z neho odlievali nové bloky, ktoré po niekoľkých dňoch stuhli. Problém teórie je, že nedokáže vysvetliť prácu s ťažkými žulovými kameňmi.

(zdroje: masch.blog.cz,
www.pyramidy.org)

RODINNÉ DOMY

Dnes si to ani veľmi nedokážeme predstaviť: postaviť dom vlastne z ničoho. Ľudia sa snažili maximálne využiť všetko, čo im ponúkala príroda. Do 19. storočia boli najrozšírenejšími stavebnými materiálmi drevo v horských oblastiach a hlina v nížinách. Kameň sa začal používať až koncom 18. storočia.

Základy domu sa kopali ručne. Do vykopanej jamy sa nahádzali mohutné kamene, ktoré sa zalievali nehaseným vápnom. Táto technológia je veľmi stará, podobne sa v minulosti stavali aj hrady. Vápno po čase stvrdlo a základy domov boli pomerne pevné. Na základy sa liala horúca smola a nad ňou sa murovalo.

Materiál na stavbu sa musel pripraviť svojpomocne. Hlina na výrobu tehál sa brala z miest nazývaných „hliník“. Z hlíny sa miesením urobilo blato. Blato sa vložilo do foriem, kde sa poriadne ubilo. Vzniknutá tehla sa vybrala z formy a nechala usušiť.

Ďalším krokom bolo vypaľovanie tehál. Usušené tehly sa rozložili v záhrade v presnom tvare a s presnými pravidlami pre rovnomerné vypálenie uhlím. Proces vypaľovania trval zhruba týždeň. Po tomto čase oheň vyhasol a tehly boli krásne dočervena vypálené.

Najjednoduchšia forma podláh v domoch bola ubitá hlina.

Krov mali na starosti majstri tesári. Najskôr okresali mohutné hrady a následne začali s výstavbou krovu.

Na strechy sa používala krytina vyrobená zo slamy, trstiny, šindľa, neskôr to boli škridlica či plech.

(zdroje: www.zitava.sk,
www.ludovakultura.sk)

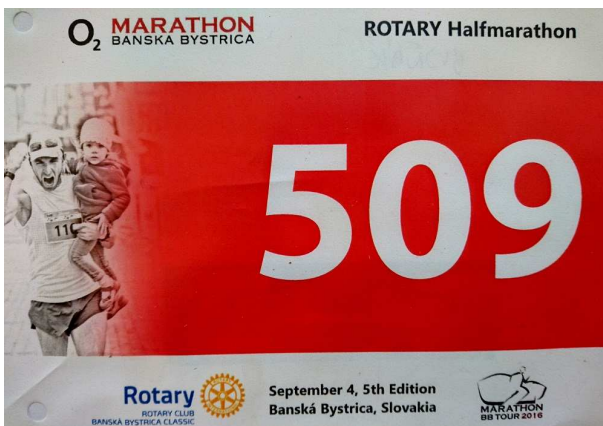
NOVINKY september 2016

- **Úspešne absolvovaný polmaratón v Banskej Bystrici**

ilustračné foto: bbonline.sk

Ulicami Banskej Bystrice na náročnej trati zabehol náš konateľ Ing. Anton Bujňák dňa 4.9.2016 polmaratón vo výbornom čistom čase: 1:59:23 hod. Vo svojej kategórii M60+ sa umiestnil na 12. mieste, celkovo bol 312.

- **Životné jubileum**

Náš kolega Marián Kaperák, konateľ spoločnosti HT SH s.r.o., oslávil v septembri životné jubileum 40 rokov.

Blahoželáme a prajeme veľa zdravia, radosti, šťastia, spokojnosti, veľa osobných a pracovných úspechov.

ZÁVEROM

Neklamný znak jesene a blížiaceho sa konca roka – listy stromov sfarbené do červena, žltá a oranžová. Do debát sa ako hmla do údolí vkrádajú typické jesenné a zimné – koncoročné témy.

Človek znenazdajky premýšľa o tom, ako prežil rok, ktorý sa pomaly prehupol do svojej poslednej štvrtiny. A čo by za tie zostávajúce mesiace ešte chcel stihnúť. Lebo pravda je, že času máme toľko, ako ho využijeme.

Septembrová jeseň bola farebná a pestrá a pomerne teplá. Krásu tejto časti tohtoročnej jesene naplno oceníme až v kontraste so sychravými dňami a upršanými ránami.

A tak je to aj s hodnotou vecí, udalostí, situácií a ľudí v našom živote. Naplno ju pochopíme až keď tie veci stratíme, udalosti prejdú, situácie pominú a ľudia navždy odídu.

Jeseň zvädza k nostalgii. Krásne sa spomína na leto, ktoré už pominulo.

Ale aj jesenná hmla vie byť plná prekvapení a nečakaných krás. Stačí len otvoriť oči a vnímať.

*EKO SVIP, s.r.o., 2016
zverejnené na: www.ekosvip.sk
Pripomienky, námety a reakcie môžete posielat'
na e-mail: marketing@ekosvip.sk.*